

YAPAY ZEKÂ ÇAĞINDA HUKUK

İSTANBUL BAROSU
BİLİŞİM HUKUKU KOMİSYONU
YAPAY ZEKÂ ÇALIŞMA GRUBU

EKİM 2025

BAŞLARKEN

Yapay zekâ teknolojileri, insanların hayatını kolaylaştırma, ekonomik büyümeyi destekleme, sağlık, refah, güvenlik ve mahremiyet konularındaki zorluklarla mücadele etme gibi pek çok hususta büyük bir potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, yıkıcı birtakım teknolojiler gibi, yapay zekâ da bazı riskler taşıyabilir ve emek, güvenlik, mahremiyet, etik ve beceriler gibi çeşitli alanlarda karmaşık toplumsal zorluklara neden olabilir. Bu açıdan toplum üzerindeki tüm etkilerini içerir şekilde yapay zekâyâ kapsamlı ve bütünsel bir yaklaşım çok önemlidir.

İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zekâ Çalışma Grubu olarak gelişen yapay zekâ teknolojisinin toplumda, hukuk sisteminde ve mesleğimizde yarattığı etkiler konusunda harekete geçmenin bir gereklilik olduğunu düşünüyoruz. Buradan hareketle, diğer çalışmalarımız ve 2020 yılından bu yana her ay yayımladığımız bültenler ile gelişen teknolojilerin hukuki bakış açısıyla ele alınmasına yardımcı olmayı ve bu konuda farkındalığı arttırmayı hedefliyoruz. Çalışmalarımıza İstanbul Barosu internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

BU SAYIDA

- 03** Hindistan'dan Küresel Yapay Zekâ Yönetişiminde Dönüm Noktası: 2025 Ulusal Çerçeve
- 06** Avrupa Birliği'nde Yapay Zekâ Kullanımını Kapsamlı Bir Şekilde Düzenleyen İlk Ülke: İtalya
- 08** Yapay Zekâ ve Gizlilik: Yakın Zamanda Kaliforniya'da Kabul Edilen Yasa Hakkında Rehber
- 11** ABD Federal Ticaret Komisyonu, Yapay Zekâ Sohbet Botlarının "Arkadaş" Gibi Davranması Üzerine Soruşturma Başlattı
- 13** ABD'de Yargıçların Avukatların Yapay Zekâ Kullanımını Kontrol Altında Tutmak İçin Aldığı Önlemler
- 16** Bu Ay Neler Yaptık?

HİNDİSTAN'DAN KÜRESEL YAPAY ZEKÂ YÖNETİŞİMİNDE DÖNÜM NOKTASI: 2025 ULUSAL ÇERÇEVE

Av. Eren KARACA

Yapay zekâ (“YZ”) teknolojilerinin hızla yaygınlaştığı günümüzde Hindistan, kapsamlı bir yönetim çerçevesiyle teknolojik ilerleme ile etik ilkeler arasında denge kurmayı amaçlamaktadır. Eylül 2025'te Ulusal Siber ve YZ Merkezi (“NCAIC”) öncülüğünde yayımlanan “AI Governance Framework for India” (“Çerçeve”), 1,4 milyar vatandaşını korumayı hedefleyen tarihi bir adım niteliğindedir. Çerçeve, IndiaAI Misiyonu kapsamında oluşturulan ulusal altyapı üzerine inşa edilirken ülkenin Veri Koruma ve Dijital Gizlilik Yasası (“DPDP”) ile CERT-In yönergeleriyle tam entegrasyon sağlamaktadır.

Sekiz temel ilke üzerine kurulu olan Çerçeve, insan merkezli yaklaşımı ön planda tutmakta ve YZ sistemlerinin kritik kararlarda insan gözetimi altında işletilmesini zorunlu kılmaktadır. Risk orantısı ilkesi, YZ uygulamalarını yasaklı, yüksek riskli, orta riskli ve düşük riskli kategorilere ayırmaktadır.

Bu sosyal puanlama sistemleri ile istihdam ve eğitim süreçlerinde duygu analizi tamamen yasaklanırken; kredi skorlama, işe alım algoritmaları ve kritik altyapı uygulamaları yüksek riskli kategoride kapsamlı yönetim önlemleri gerektirmektedir.

Operasyonel yapı, çok katmanlı bir model üzerine inşa edilmiş olup yönetim kurulu seviyesinde YZ risk iştahı beyanı belirlenmektedir. YZ Risk ve Etik Komitesi (“AIREC”), disiplinler arası yapıyla merkezi koordinasyonu sağlarken Baş YZ Risk Görevlisi (“CARO”) politika uygulaması ve düzenleyici koordinasyon için tek yetkili sorumlu olarak atanmaktadır.

Veri yönetimi, DPDP gereksinimlerinin teknik kontroller aracılığıyla hayata geçirilmesini sağlarken aynı zamanda Hindistan'ın demografik çeşitliliğini yansıtan veri kalitesini ve temsiliyetini algoritmik önyargıyı önlemek için sistematik olarak değerlendirilmekte, diferansiyel gizlilik ve sentetik veri gibi teknolojiler uygulanmaktadır.

Güvenli model geliştirme süreçleri YZ sistemlerini tehditlerden korumakta, YZ Malzeme Listesi (“AIBOM”), veri setleri ve model ağırlıklarının kriptografik doğrulama ile belgeleyerek tedarik zinciri şeffaflığını sağlarken; üretime geçiş öncesi değerlendirme kapıları güvenlik, gizlilik, adalet ve performans standartlarının karşılanmasını zorunlu kılmaktadır. Adalet değerlendirmeleri, Hindistan'ın dilsel, bölgesel ve sosyoekonomik çeşitliliğini dikkate alarak farklı demografik gruplar arasında performans tutarlılığını ölçmekte ve böylece algoritmik önyargıyı önlemektedir.

Üretim aşamasında ağ izolasyonu, hız sınırlama, şifreleme ve acil kapatma sistemleriyle güçlendirilmiş altyapı güvenliği sağlanırken, Hindistan'ın siber güvenlik acil müdahale birimi CERT-In'in yönergeleri doğrultusunda kullanıcı sorguları, sistem yanıtları ve güvenlik olayları zaman damgalı kayıtlarla belgelenmektedir.

İçerik kökenini doğrulayan uluslararası C2PA standardı sayesinde YZ tarafından üretilen içerikler doğrulanabilir bilgilerle işaretlenmekte, böylece deepfake ve dezenformasyon tehditlerine karşı içeriğin kaynağı izlenebilir hale gelmektedir.

Çerçeve, ISO/IEC 42001 YZ Yönetim Sistemleri, NIST YZ Risk Yönetim Çerçevesi ve Avrupa Birliği (“AB”) YZ Yasası gibi uluslararası standartlarla tam uyum sağlamakta ve üç seviyeli güvence yapısı sunmaktadır.

Uygulama, üç aşamalı zaman çizelgesinde yapılandırılmış olup ilk 100 günde temel yönetim yapısı kurulmuştur. 12 aylık olgunlaşma aşamasında ISO 42001 uyumlu YZ Yönetim Sistemi geliştirilmekte, 24 aylık stratejik mükemmellik dönemi ise dış sertifikasyon ve şeffaflık raporlaması ile tamamlanmaktadır.

Kamu sektörü uygulamaları özel hesap verebilirlik mekanizmaları gerektirmektedir. Kamu alımları kontrolleri ISO 42001 sertifikasyonu ve Hint demografik veri setlerinde adalet testinin zorunlu kılınmasıyla sorumlu YZ benimsenmesini teşvik etmektedir.

Özel sektör uygulaması ise sektörel gereksinimlere göre farklılaşmaktadır. Hindistan'ın 22 resmi dil ve 1600'ün üzerinde yerel dil çeşitliliği, **Çerçeve**'nin kapsayıcılık önceliklerini şekillendirmekte, çok dilli YZ yetenekleri kültürel bağlam hassasiyetine göre değerlendirilmektedir.

Değerlendirme yapılırken, enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik iklim taahhütleriyle uyumluluk önceliklendirilmekte, dijital kapsayıcılık ise farklı okuryazarlık seviyelerini ve engelli kullanıcıları desteklemektedir.

NCAIC, ulusal YZ yönetim koordinasyonunda lider rol oynayarak yüksek riskli YZ uygulamaları için referans profiller ve standartlaştırılmış test paketleri oluşturmakta, kapasite geliştirme girişimleriyle eğitim programları sağlamakta, uluslararası iş birliğiyle de Hindistan'ı küresel standart belirleme organlarında ve gelişmekte olan ülke çıkarları savunuculuğunda lider pozisyonda konumlandırmaktadır.

Sonuç olarak, işbu **Çerçeve** bireysel hakları, demokratik kurumları ve toplumsal refahı koruma ilkesini gözeterek YZ'nin dönüştürücü gücünden yararlanmayı hedeflemekte, Hindistan'ı sorumlu YZ alanında küresel lider konumuna taşıırken gelişmekte olan ülkelere de örnek bir model sunmakta ve teknolojik ilerlemenin etik yönetimle birlikte yürüyebileceğini göstermektedir.

Detaylı bilgi için:

<https://www.aigl.blog/ai-governance-framework-for-india-2025-26/>

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINI KAPSAMLI BİR ŞEKİLDE DÜZENLEYEN İLK ÜLKE: İTALYA

Av. Ebru Özen Acar

İtalya 17 Eylül 2025 tarihinde yapay zekâ (“YZ”) kullanımını düzenleyen ulusal kapsamda bir yasayı (“Yasa”) onaylayan Avrupa Birliği’ndeki (“AB”) ilk ülke olmuştur. **Yasa**’nın amacı insan merkezli, şeffaf ve güvenli YZ kullanımını teşvik etmek, aynı zamanda yenilik, siber güvenlik ve gizlilik korumasına vurgu yapmaktır. **Yasa**, AB YZ Yasası (“EU AI Act”) ile de paralel olacak şekilde düzenlenmiştir.

Yasa’da öne çıkan başlıca düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir;

- **Yasa**, YZ tarafından üretilmiş veya deepfake gibi kişinin sesinin, yüzünün veya hareketlerinin sahte biçimde üretilmesi ya da başka birine ait görüntüyle birleştirilmesi yoluyla oluşturulan manipüle edilmiş içeriklerin yasadışı biçimde yayılması ve bunun zarara yol açması halinde bir ila beş yıl arasında hapis cezası öngörmektedir.
- Dolandırıcılık ve kimlik hırsızlığı da dahil olmak üzere, teknolojinin suç işlemek amacıyla kullanılması daha ağır cezalara tabi olacaktır. Bununla birlikte yasa, işyerlerinde ve sağlık, eğitim, adalet, spor gibi farklı sektörlerde YZ kullanımına ilişkin daha sıkı şeffaflık ve insan gözetimi kuralları getirmektedir.
- 14 yaş altındaki çocukların YZ’ye erişimi için ailelerinin izni gerekmektedir.
- **Yasa**, telif hakkı bakımından YZ desteğiyle oluşturulan eserlerin, insanın zihinsel katkısı ve özgün düşünsel çabasıyla ortaya çıkması hâlinde korunacağını düzenlemektedir. Ayrıca, YZ destekli metin ve veri madenciliğinin yalnızca telif hakkı bulunmayan içerikler üzerinde veya yetkili kurumlar tarafından yürütülen bilimsel araştırmalar için izinli olacağı düzenlenmiştir.

- **Yasa**, siber güvenlik, **YZ** ve telekomünikasyon alanlarında faaliyet gösteren şirketleri desteklemek amacıyla, devlet destekli bir girişim sermayesi fonundan 1 milyar avroya kadar kaynak ayrılmasına yetki vermektedir. Eleştirmenler, bu tutarın Amerika Birleşik Devletleri ("**ABD**") ve Çin'in bu alandaki yatırımlarıyla karşılaştırıldığında küçük kaldığını ileri sürmektedir.

Hükûmet, **Yasa**'nın uygulanmasını sağlamak üzere Dijital İtalya Ajansı ("*The Agency for Digital Italy*") ile Ulusal Siber Güvenlik Ajansı'nı ("*The National Cybersecurity Agency*") görevlendirdi. **Yasa**, yaklaşık bir yıllık tartışmanın ardından parlamentoda nihai onayını almıştır.

Sonuç olarak, İtalya'nın bu yasayı yürürlüğe koyması, **AB** düzeyinde kabul edilen **AB YZ Yasası**'ndan sonra, ulusal düzeyde **YZ** kullanımını kapsamlı biçimde düzenleyen ilk örnek olarak önem taşımaktadır. Bu adım, İtalya'yı hukuki açıdan sorumlu **YZ** geliştirme ve kullanımında öncü bir konuma yerleştirirken, diğer **AB** üyesi devletler için de örnek teşkil etmektedir.

Detaylı bilgi için:

<https://www.theguardian.com/world/2025/sep/18/italy-first-in-eu-to-pass-comprehensive-law-regulating-ai>

Amerika Birleşik Devletleri'nin ("ABD") Kaliforniya Eyaleti'nde, yapay zekâ ("YZ") teknolojilerinin hızla artan kullanımına ilişkin olarak, 2025 yılında yürütülen, bilhassa tüketici ve çalışanların gizliliğini ve temel haklarını korumayı hedefleyen birden fazla yasa tasarısı gündeme alınmıştır. Eyalet Meclisi tarafından kabul edilen bu yasa tasarıları ile, Kaliforniya'da YZ ve veri koruma alanındaki düzenlemelerin kapsamı önemli ölçüde genişletilmekte; gizlilik, güvenlik ve etik standartlar çerçevesinde farklı koruma mekanizmaları öngörülmektedir.

29 Ağustos 2025 itibarıyla Kaliforniya Eyalet Senatosu'nun İhtiyat Komitesi'nde ("*Senate Appropriations Committee*") bekleme alını ve "**AB 322**" olarak anılan yasa tasarısı, işletmelerin hassas konum verilerini toplama, işleme ve paylaşma süreçlerinde sıkı sınırlamalar getirmektedir. Buna göre **AB 322**, verinin hangi amaçla toplandığını, nasıl işlendiğini ve kiminle paylaşılabilirliğini tüketiciye açıkça

bildirme yükümlülüğü getirerek, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini güvence altına almaktadır.

1 Ocak 2027 tarihinde yürürlüğe girmesi planlanan ve **AB 566** olarak anılan yasa tasarısı kapsamında ise tüketici gizliliği haklarının etkin şekilde kullanılması amacıyla tüketicilere, web tarayıcıları üzerinde kişisel verilerinin toplanması ve satılmasına yönelik tercihlerini doğrudan belirleyebilme imkânı sağlayan bir sistem öngörülmüştür. Diğer bir deyişle, **AB 566** ile web tarayıcılara, kullanıcıların evrensel "**opt-out**" tercih sinyali göndermesine imkân tanıyan yerleşik bir ayar ekleme yükümlülüğü getirilmiştir.

1 Ocak 2027 tarihinde yürürlüğe girmesi planlanan ve YZ sistemlerinin kullanımına ilişkin düzenlemeler öngören **AB 1018** olarak anılan yasa tasarısı ise, aşılcısı istihdam olmak üzere, konut ve kredi başvuruları, hukuk, sağlık ve güvenlik hizmetleri gibi alanlarda otomatik karar sistemleri ("*Automated Decision Safety*")

(“ADS”) hakkında uygulama bazlı düzenlemeler içermektedir. İlgili düzenlemede genel mahiyetiyle, **AB** uygulamasındaki AI Act kapsamında yüksek riskli **YZ** sistemleri olarak anılan sistemler ile benzer bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir.

Düzenleme uyarınca geliştiriciler (“*developer*”) tarafından, değinilen kapsamdaki **ADS**’ler için bir etki değerlendirmesi hazırlanması, **ADS** kullanımından önce ve sonra ilgili bireylere sade bir dille bilgi verilmesi gerekmektedir. Üstelik tasarı ile, 1 Ocak 2030 sonrasında üçüncü taraf denetçiler ile sözleşme yapılması da zorunlu kılınmıştır. Uygulayıcılara (“*deployer*”) yönelik hükümlerde ise uygulayıcılar tarafından **ADS**’lerin satılması, lisanslanması ve sair şekilde devredilmesi durumunda potansiyel uygulayıcılara bu hususta gerekli açıklamaların yapılması öngörülmüştür.

Sonuç itibarıyla **ADS**’leri kullanan uygulayıcılar, ilgili verileri ve çıktıları, kullanım süresine ek olarak beş yıl boyunca saklamak ve sistemin denetlenmesi için bir çalışan görevlendirmek durumundadır.

Paralel şekilde, eğitim, istihdam, sağlık ve hukuk alanlarında kullanılan **ADS**’lere ilişkin **SB 420** ile geliştiricilerin kullanımdan önce yine etki değerlendirmesi düzenlemesi gerektiği, uygulayıcılara ise sistemi uygulamadan önce ve uygulama sırasında ilgili bireyleri, kararın niteliği ve kullanılan veri türleri hakkında bilgilendirmesini öngörmektedir.

Ayrıca sistemlerin algoritmik ayrımcılık ve korunan gruplara yönelik önyargılı sonuçlar bakımından denetlenmesi amacıyla yönetim ve idari programların oluşturulması zorunlu kılınmıştır.

AB 1043 ile ise dijital çağda çocukların korunması ve güvenliğinin sağlanması amacı doğrultusunda, yaş doğrulama sistemleri standart hale getirilmiştir. Böylece işletim sistemi sağlayıcılarının hesap oluşturma aşamasında kullanıcının 18 yaş üstü olduğunu teyit etmesi veya 18 yaş altındaki kullanıcılar için ebeveyn izninin alınmasını sağlayacak arayüz kurması zorunluluk arz etmektedir. Bu düzenleme ile işletim sistemi sağlayıcısı veya uygulama mağazası tarafından asgari düzeyde veri paylaşımına izin verilerek, veri minimizasyonu ve çocukların mahremiyetinin korunması ilkeleriyle uyumlu bir çerçeve benimsenmektedir.

AB 1064 ise çocukların **YZ** teknolojileriyle etkileşiminden doğan riskleri azaltmayı amaçlayan, çocuklara yönelik **YZ** sistemlerinin kullanımını sınırlayan bir çerçeve öngörmektedir. Düzenleme, kendine zarar verme, şiddet, madde kullanımı, yeme bozukluğu veya yasa dışı faaliyetleri teşvik etme riski taşıyan sohbet botlarının çocuklara sunulmasını yasaklamakta; “**companion chatbot**” olarak tanımlanan, kullanıcı verilerini hatırlayarak kişiselleştirilmiş ve duygusal temelli etkileşimler kuran sistemleri özel olarak düzenlemektedir.

SB 361 ise, veri aracılarının topladıkları hassas veri kategorilerini, örneğin hesap giriş bilgileri, devlet kimlik numaraları, vatandaşlık ve göçmenlik durumu gibi bilgileri açıklaması kapsamında zorunlu kılınmıştır.

Haziran 2025'te oybirliğiyle kabul edilen ve en erken 2027'de yürürlüğe girmesi beklenen **SB 690** tasarısı ise, CIPA kapsamında web izleme teknolojilerinin ticari amaçlarla kullanımını belirli koşullar altında muaf tutmayı amaçlamaktadır. Tasarı, çerezler ve pikseller gibi araçların, kullanıcıların iletişimlerini izinsiz olarak kaydetme veya dinleme olarak değerlendirilmesini ve yasal belirsizliğin giderilmesi engellenmesi amaçlanmıştır.

SB 238 uyarınca ise işverenler, çalışanların verilerini toplamak için kullandıkları tüm gözetim araçlarını yıllık olarak California Endüstri İlişkileri Departmanı'na bildirmekle yükümlüdür. Bu araçlar, sesli ve görüntülü gözetim, biyometrik ölçümler, konum takibi gibi çeşitli teknolojileri kapsamaktadır. Çalışanlar ve işverenler arasındaki veri toplama süreçlerinin raporlanması, hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda şeffaflığın kurumsal bir norm haline gelmesini sağlamaktadır.

Sonuç olarak, Kaliforniya'da kısa zamanda yürürlüğe girmesi planlanan bu düzenlemeler, eyaletin YZ ve gizlilik alanında bütüncül bir politika yaklaşımı benimsediğini göstermektedir. Mevzuatın genel çerçevesi, teknolojik yenilikleri teşvik ederken bireylerin temel hak ve özgürlüklerini koruma yönünde dengeli bir yapı kurmakta; şeffaflık, hesap verebilirlik ve etik sorumluluk ilkelerini merkezine almaktadır. Böylelikle Kaliforniya, yalnızca ulusal düzeyde değil, uluslararası ölçekte de YZ uygulamalarına ilişkin hukuki standartların gelişimine yön veren bir model ortaya koymaktadır.

Detaylı bilgi için;

<https://calawyers.org/privacy-law/ai-and-privacy-a-guide-to-californias-recently-passed-legislation/>

ABD FEDERAL TİCARET KOMİSYONU, YAPAY ZEKÂ SOHBET BOTLARININ “ARKADAŞ” GİBİ DAVRANMASI ÜZERİNE SORUŞTURMA BAŞLATTI

Av. Alkan ALTAŞ

Amerika Birleşik Devletleri (“ABD”) Federal Ticaret Komisyonu (“FTC”), rekabeti teşvik etmek, tüketicileri korumak ve bilinçlendirmek için çalışan, ABD’ye bağlı bir kuruluş olup, tüketiciye yönelik yapay zekâ (“YZ”) sohbet botları kullanan yedi şirket hakkında soruşturma başlatmıştır. FTC, başlattığı soruşturma çerçevesinde bu şirketlerden YZ sohbet botlarının çocuklar ve gençler üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini nasıl ölçtükleri, test ettikleri ve izlediklerine dair bilgi talep etmiştir.

YZ sohbet botları, insana yakın, sahici bir sohbet geliştirebilmek için üretken YZ teknolojisini kullanabilmektedir. Sohbet botları; insan özelliklerini, duygu ve düşüncelerini etkili biçimde taklit edebilmekte ve genellikle yakın bir arkadaş veya sırdaş gibi iletişim kuracak şekilde tasarlanmaktadır. Bu durum, özellikle çocuklar ve gençler arasında, sohbet botlarına güven duyulmasına ve duygusal bağlar kurulmasına yol açabilmektedir.

FTC’nin başlattığı soruşturmada sohbet botları yakın bir arkadaş gibi hareket ederken bu sohbet botlarını çalıştıran şirketlerin güvenliği sağlamak adına hangi adımları attıklarını, ürünlerin çocuklar ve gençler tarafından kullanımını sınırlamak ya da olası olumsuz etkilerini asgariye indirmek için neler yaptıklarını, ayrıca kullanıcıları ve ebeveynleri bu ürünlerle ilişkili riskler ve tehditler konusunda nasıl bilgilendirdiklerini anlamayı amaçlamaktadır.

FTC, bu soruşturmayı belirli bir yasal yaptırım amacı taşımamakla beraber geniş kapsamlı incelemeler yapma yetkisi sağlayan 6(b) yetkisi kapsamında başlatmış olup, ilgili şirketlere 6(b) talimatlarının gönderilmesine oybirliğiyle karar vermiştir. Bilgi alma amacıyla talimat gönderilen şirketler şunlardır:

- Alphabet, Inc.,
- Character Technologies, Inc.,
- Instagram, LLC.,
- Meta Platforms, Inc.,
- OpenAI OpCo, LLC.,

- Snap, Inc.,
- X.AI Corp.

Soruşturma kapsamında **FTC**, ilgili şirketlerden aşağıdaki konularda bilgi talep etmiştir:

- Kullanıcı etkileşimini nasıl ticarileştirdikleri,
- Kullanıcı girdilerini nasıl işleyip çıktı ürettikleri,
- Karakterleri nasıl geliştirip onayladıkları,
- Olumsuz etkileri nasıl ölçtükleri, test ettikleri ve izledikleri,
- Özellikle çocuklara yönelik olumsuz etkileri nasıl hafiflettikleri,
- Kullanıcıları ve ebeveynleri ürünlerin özellikleri, yetenekleri, hedef kitlesi, potansiyel riskleri ile veri toplama ve işleme uygulamaları hakkında nasıl bilgilendirdikleri,
- Topluluk kuralları ve yaş sınırlamaları gibi hizmet şartlarına nasıl uyum sağladıkları ve bunları nasıl denetledikleri,
- Sohbet botlarıyla yapılan konuşmalardan elde edilen kişisel bilgileri nasıl kullandıkları veya paylaştıkları.

FTC başlatmış olduğu bu soruşturma ile çocuklar ve gençler gibi kırılgan grupların yeni teknolojiler karşısında korunmasını sağlamak açısından oldukça önemli bir adım atmış olmuştur.

Detaylı bilgi için:

<https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2025/09/ftc-launches-inquiry-ai-chatbots-acting-companions>

Geçtiğimiz yıllarda gelişiminin ivme kazanması akabinde milyonlarca insanın günlük hayatının bir parçası haline gelen yapay zekâ (“YZ”) araçlarının kullanıcı sayısı ve kullanım alanı açısından bu denli yaygınlaşması, birçok sorunu ve endişeyi de beraberinde getirmiştir. YZ araçlarının, “*halüsinasyon*” adı verilen, sahte, yanlış veya eksik çıktılar üretmesi, günümüz teknolojik ikliminde halihazırda bir sorun olan dezenformasyonu daha ileri bir boyuta taşımaktadır. Bu durum, YZ araçlarını iş hayatına entegre ederek iş süreçlerini hızlandırmak, kolaylaştırmak ve optimize etmek isteyen profesyonellerin gerekli dikkat ve özeni göstermediği durumlarda ciddi sorunlara ve hak kayıplarına yol açmaya başlamıştır.

YZ araçlarının halüsinasyonları maalesef artık hukuki süreçlerde de kendisini göstermektedir. Yargılama süreçlerinde giderek daha çok karşımıza çıkmaya başlayan halüsinasyon kaynaklı sahte, yanlış veya eksik dava alıntıları ve hatalar,

avukatlık mesleğinin YZ araçlarının yardımıyla icrası konusunda tartışmalara yol açmaktadır. YZ kullanılarak üretilen uydurma alıntılar, yanlış alıntılanmış materyaller ve başka diğer YZ halüsnasyonu içeren dosyalar karşısında yargıçlar, ilgili avukatlar aleyhinde çok sayıda davada yüklü para cezaları, karşı taraf vekalet ücretleri ve disipline sevk de dahil olmak üzere uyarılar ve yaptırımlar öngören geleneksel usullere alternatif olacak yaklaşımları hukuki süreçlere entegre etmektedir.

Başarısızlıkla sonuçlanmış bir fiber optik projesinden kaynaklanan hukuk davasında internet hizmet sağlayıcısı Uprise’ı temsil eden Cozen O’Connor Hukuk Bürosu’nun iki savunma avukatı, Washoe County Bölge Yargıç David Hardy’nin avukatlar tarafından ibraz edilmiş en az on dört dava alıntısının kurgusal görüldüğünü ve hatalı alıntılanan veya saptırılmış diğer alıntıları tespit etmesi akabinde; YZ ile oluşturulmuş materyaller içeren

bir belgeyi sunduklarını Nevada eyalet mahkemesinde itiraf etmiştir. Avukatlardan biri olan Daniel Mann'ın belge hazırlama ve düzenleme konusunda yardımcı olması için ChatGPT'yi kullandığı ve yanlışlıkla erken aşamalarda, düzeltilmemiş bir taslağı sunduğu belirtmiştir.

Bunun üzerine, Yargıç Hardy, avukatlara; kişi başına 2.500\$ ödeyip davadan uzaklaştırılarak eyalet barosuna sevk ile karşı karşıya kalmak ve eski hukuk fakültesi dekanlarına ve baro yetkililerine durumu yazılı olarak açıklayarak YZ ve mesleğe uygun davranış gibi konular hakkında konuşmaya gönüllü olmak seçeneklerini sunmuştur.

Yeni yaklaşımlar deneyen ilk yargıç Hardy değildir. Başka davalarda, avukatlara yanlışlıkla var olmayan kararların yazarları olarak alıntıladıkları yargıçları uyarmalarının şart koşulduğu ve ağustos ayında Arizona'lı bir federal yargıcın, mevkidaşlarını YZ halüsinasyonları hakkında uyarmanın "*kurgu davaların o hukukçulara potansiyel zararlarını minimize edeceğini*" belirttiği de haberlere konu olmuştur.

Yakın zamandaki başka bir davada, Amerika Birleşik Devletleri ("**ABD**") Bölge Alabama Yargıç Anna Manasco, Butler Snow Hukuk Bürosu'nda çalışan üç avukatı hatalı YZ kullanımları sebebiyle kınamakla ve onları baktığı davadan menetmekle kalmadı; ayrıca, kararının bir kopyasını ülkenin

herhangi bir yerinde devam etmekte olan diğer davalarındaki müvekkilleri, yargıçlar ve karşı taraf avukatları ile ve Butler Snow'daki tüm avukatlarla paylaşımlarına karar vermiştir. Yargıç Manasco, kararında, "*hukuki otoritenin sahtesini oluşturmanın, mahkemeler YZ'nin bu tip yanlış kullanımlarıyla yüzleştikçe yaygınlaşan kınamalar ve mütevazı para cezalarından kayda değer derecede daha fazla hesap verme mecburiyeti gerektirdiğini*" ve geleneksel yaptırımların mevcut durum için yetersiz kaldığını belirtmiştir.

Halüsinasyon mahsulü kararların ve alıntıların mahkemelere ibraz edilmesinin önüne nasıl geçilebileceği değerlendirilirken; Cozen'in bir sözcüsünün, halka açık YZ araçlarının müvekkil işleri için yasaklanmasını, teknoloji eğitimini ve avukatların çalışmalarını kontrol etme zorunluluğunu da içeren, "*katı ve belirsizliğe mahal vermeyen*" bir YZ politikası olduğuna ilişkin açıklamalarını dikkate almak gerektiği kanaatindeyiz. Zira, hukuk bürolarının çalışanlarının YZ araçlarını kullanmasına ilişkin iç politikalar oluşturularak söz konusu politikalara uyulmaması durumunda yaptırım uygulanması ve hukuk sektörünün aktörlerine YZ araçlarının halüsinasyonları sebebiyle ortaya çıkabilecek sonuçlar konusunda farkındalık kazandırılması gibi çözümler şüphesiz ki YZ araçlarının hukuki süreçlerde daha bilinçli bir şekilde kullanılmasının önünü açacaktır.

Avukatların ve diğer yargı mensuplarının ise, icra ettikleri mesleğin mahiyetini de dikkate alarak, yargı mercilerine sunulacak bilgi ve belgelerin gerçekleri yansıtmamasına dikkat etmesi ve YZ araçlarını kullanarak elde ettikleri çıktılarının doğruluğunu her işlemde ve her aşamada kontrol etmesi, hukuk sektöründe YZ halüsinasyonları ile mücadele edilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Detaylı bilgi için:

<https://www.reuters.com/legal/government/some-judges-move-beyond-fines-keep-lawyers-ai-errors-check-2025-09-16/>

30 Ekim 2025

İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan Yapay Zekâ Çağında Hukuk Bültenimizin Eylül 2025 sayısı İstanbul Barosu internet sitesinde yayımlandı.

Bültene erişim için:

<https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/2025eylulbulten.pdf>

BİLİŞİM
HUKUKU
KOMİSYONU

YAPAY ZEKÂ
ÇALIŞMA
GRUBU

HAZIRLAYAN BÜLTEN EKİBİ

Av. Necati Alp ÇELEBİ
Av. Berke Celil AKTAŞ
Av. Berna İNCİ
Av. Perin Selin BIYIKLIOĞLU
ÖZKAZANÇ

BÜLTEN EDİTÖR EKİBİ

Av. Nazlı ÖZKUL
Av. Elif TANYERİ
Stj. Av. Tuğberk AYDEMİR